

63 Câu hỏi

Cha mẹ

kết nối với

con cái

Học viện kim cương

Cộng đồng cha mẹ
Kim Cương

Tại sao bạn cần có ebook này?

Bộ 63 câu hỏi thấu hiểu con yêu này sẽ giúp cha mẹ khám phá những điều bất ngờ về con mà bạn chưa bao giờ biết, những bí mật con không bao giờ nói với bạn... Chỉ cần bạn kiên nhẫn lắng nghe, đặt câu hỏi thông minh cho con, bạn sẽ chạm tới trái tim con và con sẽ thổ lộ tất cả với bạn.

Bố mẹ nào cũng luôn muốn biết con đã trải nghiệm những gì trong một ngày đến trường. Tuy nhiên, rất nhiều bậc phụ huynh đón con với một câu hỏi theo mô- típ chuẩn bị sẵn như: “Hôm nay đi học có vui không con?”; “Hôm nay con đi học thế nào?”. Đó chỉ câu hỏi chung chung khiến hầu hết mọi đứa trẻ bối rối và không biết trả lời ra sao. Với những câu hỏi chung chung không rõ ràng như vậy thì có lẽ các con chỉ có thể trả lời: “Vui – Không vui”, “Tốt – không tốt” mà thôi. Bé gần như không có cơ hội được giải bày và chia sẻ thêm thông tin. Cha mẹ hãy hỏi con những câu hỏi cụ thể và gần gũi hơn, mang tính chất gợi mở để trẻ dễ dàng chia sẻ những câu chuyện và cảm xúc của bản thân về một ngày đi học của mình.

Đây chính xác là công cụ bạn cần để giúp bạn có những khoảng thời gian bên cạnh con ý nghĩa hơn, chất lượng hơn. Không những thế đó là khoảng thời gian vô cùng thú vị và hữu ích vừa là khoảng thời gian để cả cha mẹ và trẻ thư giãn sau những giờ làm việc căng thẳng mệt mỏi.

Chỉ cần bạn kiên nhẫn hỏi những câu hỏi gợi ý này, bạn sẽ bắt đầu thấy hiểu những điều con chưa bao giờ nói với bạn.

Cuốn ebook bao gồm 7 loại câu hỏi và hướng dẫn chi tiết từng bước một để việc thấu hiểu con trở nên dễ dàng. Trẻ em liên tục thay đổi tính cách, suy nghĩ và cảm xúc. Nếu muốn thân thiết với con, bạn hãy trò chuyện bằng những câu hỏi mang ý nghĩa gắn kết.

Tuy nhiên, cha mẹ nên tránh việc đặt câu hỏi dồn dập hoặc trong ngữ cảnh không tự nhiên vì sẽ khiến trẻ nảy sinh cảm giác đề phòng và từ chối tương tác. Với câu trả lời của con, cha mẹ nên tập trung lắng nghe, tương tác để thể hiện sự quan tâm. Trẻ sẽ mở lòng hơn với bố mẹ nếu nhận ra bản thân được tôn trọng, ngay cả khi ý kiến của trẻ khác với của bố mẹ.

63 CÂU HỎI GIÚP THẤU HIỂU CON CÁI

1. Câu hỏi để thấu hiểu con

Đặt câu hỏi cụ thể về ước mơ, cảm xúc có thể khiến bạn hiểu rõ hơn tính cách, tâm tư của con. Nhờ sự tương tác và sẻ chia, bạn có thể thúc đẩy tài năng hoặc gỡ rối những vấn đề khó khăn của con. Những câu hỏi này sẽ giúp bạn bước vào thế giới của con, hiểu và đồng hành cùng con.

Trẻ em đều có tài năng, thế mạnh riêng nhưng các em còn quá nhỏ để tự phát hiện và trau dồi những điều ấy. Với vai trò phụ huynh, bạn có thể khơi gợi ý tưởng về các tài năng của trẻ bằng những câu hỏi cụ thể. Khi đã nhận ra thế mạnh của bản thân, trẻ sẽ cảm thấy tự tin hơn, hạn chế suy nghĩ tiêu cực hoặc sự nghi ngờ về giá trị của bản thân.

Đây cũng là bộ câu hỏi giúp con tạo thói quen tương tác, chia sẻ tâm sự với cha mẹ. Và hơn cả sẽ giúp con tăng chỉ số thông minh về nội tâm, giúp con hiểu rõ bản thân và hiểu rõ người khác. Bạn có thể áp dụng một số câu hỏi khởi động để hiểu rõ hơn về trẻ như sau.

- Người bạn tốt nhất của con là ai thế? Tại sao con lại thân với bạn ấy như vậy?
- Con thích chơi với những bạn có tính cách thế nào?
- Con nghĩ phẩm chất quan trọng nhất của một người là gì?
- Khoảnh khắc nào mà con cảm thấy xấu hổ nhất?
- Đây là điều con tự hào nhất về bản thân mình?
- Con giỏi nhất là làm việc gì?
- Con nghĩ có thể tạo nên sự khác biệt so với mọi người bằng hành động nào?

2. Câu hỏi gắn kết gia đình

Khi những đứa trẻ lớn lên, chúng thường nhìn vào gia đình bạn bè, gia đình trên TV hay gia đình những người họ hàng khác và tự hỏi sẽ thế nào nếu lớn lên trong môi trường đó. Sự tưởng tượng này bắt nguồn từ khát khao hoặc tò mò nhưng sẽ rất hữu ích nếu bố mẹ lắng nghe. Sau đó, bạn có thể so sánh với cách vận hành của gia đình mình để thay đổi cho phù hợp với nguyện vọng phát triển của trẻ. Và quan trọng đây còn là bộ câu hỏi giúp con hiểu rõ được nỗi lòng của ba mẹ, thông cảm và yêu thương ba mẹ nhiều hơn.

- Điều con thích nhất trong gia đình mình là gì?
- Con thấy những điều quan trọng nhất bố mẹ đã dạy là gì?
- Con có nghĩ rằng việc bố mẹ kỷ luật anh/chị/em con là công bằng?
- Theo con, phẩm chất của phụ huynh tốt là gì?
- Con thích điều gì nhất ở anh/chị/em?
- Kỷ niệm nào với gia đình khiến con hạnh phúc?
- Nếu được đưa ra ba quy tắc trong gia đình, con muốn những cái nào?
- Hãy nói cho bố/ mẹ điều gì đó về con mà con nghĩ rằng bố/ mẹ có thể không biết?

3. Câu hỏi xây dựng lòng biết ơn

Các nghiên cứu cho thấy lòng biết ơn có nhiều lợi ích giúp trau dồi sức khỏe thể chất và cải thiện các mối quan hệ. Tuy nhiên, việc nuôi dưỡng một đứa trẻ giàu lòng biết ơn trong xã hội hiện đại có nhiều phức tạp. Bởi vì hầu hết các em được chăm sóc bằng những dịch vụ tốt nhất nên có thể cho rằng những điều mình đang có là hiển nhiên, thay vì biết ơn gia đình hoặc xã hội.

Phụ huynh có thể đặt câu hỏi để gieo mầm lòng biết ơn và biến nó thành thói quen giúp trẻ luôn nhìn thấy những mặt tích cực của cuộc sống.

- Đây là những đồ vật con không cần nhưng vẫn hạnh phúc nếu được sở hữu?

- Hôm nay, điều gì làm con cảm thấy biết ơn?

- Có những điều gì đáng phàn nàn nhưng con vẫn thấy may mắn khi nó xuất hiện hay không? Chẳng hạn trời mưa không thể đi chơi nhưng nó giúp cây cối nhà mình tươi tốt hơn.

- Điều gì con được phép làm nhưng bạn bè con không thể hoặc không được phép làm?

4. Câu hỏi phát huy trí tưởng tượng

Khi còn nhỏ, trẻ thường tự tưởng tượng những người bạn, những câu chuyện để chơi đùa, nhưng khả năng này có thể phai nhạt dần theo sự trưởng thành. Bạn có thể đặt những câu hỏi trò chuyện để khơi dậy sự sáng tạo của các con và duy trì thói quen này nếu muốn xây dựng cho con trí tưởng tượng phong phú.

Con phát huy trí tưởng tượng của mình đồng thời bạn sẽ nhận ra những tiềm năng mà còn có để giúp con định hướng tương lai ngay khi con còn nhỏ.

- Con muốn sở hữu siêu năng lực gì? Tại sao con lại chọn siêu năng lực đấy?

- Nếu được viết một cuốn sách, con sẽ chọn đề tài nào?

- Con có bao giờ nghĩ về việc đổi tên màu của bút màu không?

- Nếu thú cưng nhà chúng ta có thể trò chuyện, theo con các bạn ấy sẽ nói gì?

- Theo con màu gì là màu hạnh phúc nhất trong bảng màu? Tại sao nó lại hạnh phúc?

- Con sẽ làm gì nếu được thưởng một triệu đồng?

- Nếu con có thể trồng bất cứ cây gì trong sân, đó sẽ là cây gì?
- Nếu con vẽ mọi thứ xuất hiện trong đầu, con sẽ vẽ gì bây giờ?
- Con có nghĩ sẽ vui khi học một ngôn ngữ khác không?

5. Câu hỏi gieo mầm sự đồng cảm

Trẻ em có thể nảy sinh suy nghĩ "mình là người quan trọng nhất", đặc biệt khi gia đình có thêm em bé. Phụ huynh có thể sửa đổi tính vị kỷ, cá nhân của trẻ bằng việc xây dựng những cuộc trò chuyện về sự đồng cảm. Bằng cách này, bạn có thể xây dựng cho trẻ sự quan tâm đến mọi người xung quanh.

- Bạn nào hay bị trêu chọc ở lớp con? Tại sao mọi người lại bắt nạt bạn ấy?
- Không biết những bạn hay bị bắt nạt sẽ cảm thấy thế nào nhỉ? Còn các bạn thích bắt nạt người khác thì suy nghĩ ra sao?
- Nếu có thể thay đổi một điều trên thế giới, con muốn thay đổi điều gì?
- Khi con đối xử tử tế với các bạn, các bạn sẽ nghĩ gì nhỉ?
- Khi một bạn trong lớp con bị bắt nạt, có bạn nào đứng ra bảo vệ bạn ấy không?
- Làm thế nào để con cho mọi người thấy con quan tâm tới họ?
- Nếu con có thể tặng 100 đô la cho một tổ chức từ thiện, con sẽ chọn tổ chức nào?
- Con thích giúp người khác việc gì nhất?
- Con có thích khi người khác chia sẻ với con không? Tại sao?
- Nếu một người bạn yêu cầu con giữ bí mật mà con không cảm thấy thoải mái khi phải giữ, con sẽ làm gì?

6. Câu hỏi phát triển tư duy

Các câu hỏi liên quan đến kiến thức xung quanh giúp trẻ phát triển về tư duy, có thêm những kỹ năng cụ thể để có cách cư xử ở cuộc sống. Cho con thêm vốn sống và cũng là cơ hội để ba mẹ chia sẻ, hướng dẫn con những cách sống hàng ngày. Bạn có thể khởi động cuộc trò chuyện bằng một số câu hỏi dưới đây.

- Nếu bạn của con quên mang cơm trưa, con có nghĩ rằng các bạn khác nên chia sẻ đồ ăn với bạn ấy không?
- Con nghĩ gian lận trong thi cử là đúng hay sai?
- Nếu thích một món đồ, chúng ta có nên lấy cắp từ người khác hay không?
- Con nghĩ động vật giao tiếp với nhau ra sao?
- Nếu con là một giáo viên và có thể dạy học sinh bất cứ điều gì, con sẽ dạy chúng những gì?
- Con thích âm thanh nào?
- Nếu con viết một cuốn sách, con sẽ viết về chuyện gì?

7. Câu hỏi định hướng

Câu hỏi giúp con phát huy trí tưởng tượng của mình đồng thời bạn sẽ nhận ra những tiềm năng mà còn có để giúp con định hướng tương lai ngay khi con còn nhỏ. Những đứa trẻ thường không nghiêm túc suy nghĩ về tương lai lâu dài. Đặt một số câu hỏi về cuộc sống mà trẻ muốn tạo ra là một cách tốt để giúp các em bắt đầu tưởng tượng và định hình tương lai.

- Sau này lớn lên con muốn sống ở đâu? Một ngôi nhà ở nông thôn hay một biệt thự ở thành phố? Một căn nhà nhiều tầng hay một căn hộ chung cư?
- Con muốn làm gì khi lớn lên?- Trước khi học xong, con muốn đạt được điều gì?

Học Viện Kim Cương

- Nếu mở một cửa hàng, con sẽ bán gì?
- Nếu ở bên ngoài cả ngày, con sẽ làm gì?
- Con muốn đi du lịch ở đâu? Làm thế nào con có thể đến đó?
- Hãy miêu tả một ngày tuyệt vời. Con làm gì khiến nó trở nên đặc biệt?
- Con có muốn bây giờ tự làm một điều mà lẽ ra phải trở thành người lớn con mới làm được?

Danh sách một loạt các câu hỏi thú vị sau đây sẽ giúp ích cho cha mẹ

1. Hôm nay ở trường có chuyện gì khiến con vui nhất?
2. Con kể cho mẹ tên của 3 bạn mà hôm nay con đã nói chuyện cùng?
3. Giả sử mẹ là cô giáo của con thì ngày mai con muốn mẹ dạy con bài gì?
4. Theo con, điểm khác biệt lớn nhất trong năm học này và năm ngoái là gì?
5. Hôm nay có điều gì thật đặc biệt xảy ra với con đến nỗi ngày nào con cũng muốn điều ấy không?
6. Trong giờ nghỉ giải lao, con thích chơi với bạn nào nhất?
7. Ngày mai đi học con có dự định làm gì đó khác với hôm nay không?
8. Con muốn đổi chỗ ngồi với bạn nào trong buổi học ngày mai?
9. Hôm nay con có cần dùng đến bút đánh dấu màu không? Con dùng khi nào?
10. Nếu được lựa chọn thì con muốn ở lớp sẽ có món đồ gì giống như ở nhà?
11. Nếu mẹ gọi điện cho cô giáo của con thì cô sẽ nói gì về con nhỉ?
12. Con háo hức sẽ làm gì vào buổi học ngày mai?

Cách đặt câu hỏi thú vị và mang tính kích thích trẻ nói sẽ giúp cha mẹ khai thác được nhiều thông tin hơn về một ngày đến trường của con.

13. Ở trường con có quy định gì giống với quy định ở nhà mình không?
14. Hôm nay đi học con gặp vấn đề gì khó khăn nhất?
15. Nếu con là cô giáo, con sẽ dạy cả lớp bài gì?
16. Con ăn món gì đầu tiên trong bữa trưa ở trường?

17. Hôm nay con thích nói chuyện với bạn nào nhất?
18. Có điều gì mà hôm nay con chưa làm/có được nên con muốn thực hiện vào ngày mai?
19. Hôm nay cô giáo con mặc bộ đồ như thế nào?
20. Con muốn trở thành bạn tốt của ai?
21. Nếu có 1 con tàu từ vũ trụ bất ngờ bay vào lớp và nhắc nhở các bạn lên trời thì con muốn bạn ấy là ai?
22. Hôm nay con thấy buồn chán nhất là lúc nào?
23. Con hãy nói cho mẹ hoạt động yêu thích của con ở trường hôm nay chỉ bằng 2 từ thôi.
24. Kể cho mẹ nghe ba lần con dùng bút chì trong hôm nay nào?

Những câu hỏi cụ thể về thời điểm, về những con số cụ thể sẽ kích thích bé chia sẻ thông tin nhiều hơn. Thời gian đầu đi học mẹ có thể vẫn chỉ hỏi “Hôm nay con đi học có vui không?” nhưng sau một thời gian thì việc khơi gợi cho con chia sẻ thêm là điều cần thiết. Mẹ có thể kết hợp nhiều câu hỏi và hỏi bé lần lượt để khai thác thêm các hoạt động cũng như cảm xúc của con ở trường. Việc kích thích và khai thác một ngày đến trường của con không chỉ đơn thuần là hỏi-đáp mà đó còn là cách để các bậc cha mẹ thấu hiểu và kịp thời điều chỉnh nếu bé cần bất cứ sự trợ giúp nào mà không thể tự nói ra.